

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

Dr. STAUBER JÁNOS

Proprietar: Societatea Anonimă de Editură a Ziarului Arad Közlöny, Inreg. în Reg. Publ. Periódice sub No. 16/1-1938. Trib. Arad.

ARAD, ANUL 55. No. 42.

1940. február 23., péntek.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GEZA

Proprietar: Societatea Anonimă de Editură a Ziarului Arad Közlöny, Inreg. în Reg. Publ. Periódice sub No. 16/1-1938. Trib. Arad.

Uj nagyhatalom

lépett be, — egyletöre csupán diplomáciailag, — a háborus és a „nem semleges“ hatalmak sorába. Törökország, mint modern politikai nagyhatalom lép egyre határozottabban a nagyhatalmi politika háborus diszletezésü szinpadának lángszóró-szuflitái elé, hogy egyre nyitabb és félreérthetlenebb módon foglaljon állást a maga részéről azt a szerepet illetőleg, amelyet a kialakulóban lévő új játsz-mában vállal.

A török külpolitikai irányvezetés fonalát ott hagytuk el, ahol Ismet Inönü elnök javaslatára Saradzsoglu török külügyminiszter és Potemkin külügyi szovjetnépbiztos abbahagyták — még a német—szovjet gazdasági és megnemtámadási egyezmény létrejötte előtt, — az új megegyezésre irányuló tárgyalásokat. Akkoriban Európa népei és diplomáciai szalonjai egyforma meglepetéssel látták, hogy az új török rezsim szakít a kemáli külpolitika alapozásával és eltávolodni látszik a moszkvai sugallatok iránymutatásaitól. Azután lártuk az angol—török kereskedelmi megállapodás megszületését, — melynek során a Downing-street a moszkvai balsikerért kárpótolta magát, — láttuk a török—francia megállapodások sorozatának létrejöttét és elhangzott az angol alsóházban Chamberlain nyilatkozata is, amelyben az angol garanciákat jelentette be a világnak, amelyeket a brit birodalom a modern Törökországnak adott. Nyilvánvaló lett, hogy Törökország függetlenítette magát a szovjet husz éves gazdasági járósza-lagjától és olyan új kötelezettségeket vállalt, amelyek egy féltizedre az ország gazdaságpolitikáját a nyugati háborus hatalmak érdekeivel hangolták össze.

Ilyen körülmények között ma már logikusan következnek azok a lépések és megnyilatkozások, amik Ankarában a modern török birodalom felelős vezetői részéről elhangzanak „egy esetleges háborus konfliktus“ kiszélesedése esetére. A török külpolitika szervesen kapcsolódott bele a Balkán-államszövetség egységes külpolitikai és gazdasági vonalvezetésébe és mind a két szempontból számottevő módon alakul hatótényezővé a közkeleti nagy erőviszonylatok között. Tudjuk, hogy Törökországnak is van egy Maginot-vonala, mely határait megvédeni hivatott egy északkeletről feltételezett fegyveres támadással szemben. A török hadsereg, amelyet a legkifűnőbb német és francia tisztek szerveztek át még Atatürk idején, háboru esetére hárommillió fegyveres harcost tud frontra állítani olyan modern fegyverekkel, amelyek az ország belsejében működő hadiüzemekben készülnek. Ezek a hadiüzemek viszont az angol Wickers-cég világmárkáját nyomják a belföldi termelésű acél-fegyveralkatrészekbe. A híres Chemin de Fer Orientaux, a török államvasut, mely egy évtizeddel ezelőtt még egy francia érdekelttség tulajdona volt, azóta teljes egészében az állam tulajdonába ment át. Az ország négy katonai körzetet: az ankarai, a kóniai, a karsi és a balikessiri körzeteket huszonnégy óra alatt hadikészültségbe lehet helyezni és ez a tény a legmodernebb katonai organizációt tételezi fel. Ha mindehez hozzátesszük annak a milliós angol és francia gyaratati hadseregnek a jelentőségét, amely részben Iránban, részben Egyiptomban, részben

Minden eshetőségre felkészült Törökország

Lázasan folynak a határvédelmi munkálatok — Hír a szovjet-török tárgyalások újrafelvételéről

Borzalmas veszteségek mellett megakadt a szovjet-haderő kareliai offenzívája

London. Több angol lap jelenti, hogy a Kaukázus környékén történő szovjet orosz csapatösszevonások, a határon folyó jázas erődítési munkálatok és a Törökország és Irán ellen megindított orosz sájtóhadjárat arra készítette a szövetségeseket, hogy megkészserezzék a figyelmüket és minden eshetőségre felkészüljenek. Az angol lapok azt hiszik, hogy Finnország után a Szovjet kelet felé akarja fordítani figyelmét és azt hiszik, hogy az első tervek Irán ellen irányulnának, amelynek szintén bőséges petróleum-forrása van, de nem lehetetlen, hogy Törökország ellen terveznek Moszkvában bizonyos lépéseket. Londonban úgy tudják, hogy a Közelkelet felé állandóan folynak az orosz csapatszállítások. A moszkvai rádió állandóan támadja Törökországot és Iránt. Állítólag a szovjetkormány ajánlatot tett Törökországnak, hogy vegyék fel ismét a megszakított tárgyalások fonalát. Ezt a hírt azonban török politikai körökben nem erősítették meg eddig, de nem is cáfolták és ha a hír igaz, akkor nem lehetetlen, hogy a tárgyalások megkezdik, de bizonyos, hogy Törökország ezekben semmiféle olyan kötelezettséget nem lesz hallandó vállalni, amely összeegyeztethetetlen lenne a szövetségesekkel kötött megállapodásaival.

Sebastopolból jelenti, hogy a szovjet orosz Fekete-tengeri hajóhad nagyszabású tengeri gyakorlatokat végez. A hadgyakorlatokban részt vesznek az új szovjet hadihajók is, valamint a parti tüzérség és a haditengerészethez beszozott repülők is.

A szovjetkormány, miután hazahívta Törökországból az összes mérnököket és szakértőket, most elhatározta, hogy az összes törökországi szovjetvállalatokat felszámolja. Szerdán vajamennyi török városban hezárták a szovjet-köölajszindikátus fiókjait. Az orosz alkalmazottak már el is hagyták Törökországot.

Előrenyomulnak a szovjet csapatok

London. (Reuter.) Helsinkiből érkező legújabb jelentések szerint a finnek nemcsak az összes orosz támadásokat verték vissza, de közép ső Finnországban az 54-ik és a Ladoga-tó északi partján a 164-ik szovjet hadosztályokat teljesen körülférték. A két hadosztály kiszabódására irányuló orosz kísérletek kudarcot vallottak. A divíziók sorsa megpecsételtnek látszik. A két hadosztály mintegy 40-000 embert számlál. Ezek vagy elpusztultak, vagy meg kell adniuk magukat a legközelebbi órákban.

Február 21-én az alábbi tartalmu finn hadijelentést adták ki:

— A kareliai félsziget keleti részén több orosz támadást visszavertünk és a harcok a késő éjszakai órákig tartottak. Sok orosz harckocsi elpusztítottunk. A tajpalei szakaszon két szovjet hadosztályt, amelyeket repülőgépek támogattak támadásaikban, hatalmas veszteségek mellett

szétvertünk. A harcok itt is a késő éjszakai órákig tartottak. A Ladoga-tótól északra aránylagos nyugalom volt. A kuhmói szakasznál megakadályoztuk, hogy a körülfért orosz csapatok erősítéseket kapjanak. Repülőgépek, mint az elmúlt napokban is, számos orosz tábor és oszlopot bombáztak. A szovjetrepülők az ország belsejében hajtottak végre támadásokat és több pilóta személy meghalt. Bebizonyított adatok alapján közölhetjük, hogy 19 szovjet repülőgép elpusztult, de valószínű, hogy még további hat szovjet gépet is felölttek.

Helsinkiből jelenti: A kareliai félszigeten igen nagy mozgás tapasztalható. A finn csapatok az északkeleti erődírművekbe vonulnak vissza és a szovjet csapatok előrenyomulása tovább tart, úgy hogy ez okozza az arcvonalon tapasztalható mozgást. A szovjet csapatok már a finnek új erődírműveinek előtt állanak.

Mannerheim tábornagy maga vette át a finn védelmi harc vezetését

Páris. Ideérkezett hírek szerint Mannerheim tábornagy személyesen vette át a róla elnevezett vonal védelmének irányítását. A francia haditudósítók beszámolnak arról, hogy Mannerheim tábornagy most már elegendő emberanyaggal rendelkezik és emellett egyre újabb külföldi önkéntes-különítmények érkezését várják Finnországba. Az olasz Garibaldi-légióhoz tömegesen érkeznek újabb jelentkezők. Az első légi-zászlóalj e hét végén utrakel Finnország felé. A Le Jour értesülése szerint a légióban összesen 6000 franciaországi olasz fog szolgálni.

Badoux nyugalmazott francia tábornok, Mannerheim tábornagy műszaki tanácsadója, aki

nem sokára Finnországba utazik, a Temps brüsszeli tudósítója előtt figyelemreméltó kijelentéseket tett. A szovjet csapatok csupán a finnek első védelmi vonalának egy részét foglalták el. A finnek birtokában maradt vonal nagyszerű ellenállást biztosít számukra és korszerűleg van berendezve. A második védelmi vonalat Sarmin finn tábornok tervezte meg, aki francia katonai főiskolán végezte tanulmányait. Viipurinak semmi katonai fontossága nincs. A város cseste egyáltalában nem jelentené a kareliai csata elvesztését. A finn haderő március végéig bizonyára tartani tudja a második védelmi vonalát, feltéve, hogy kellő mennyiségű messzehordó ágyút és

pedig Palesztinában várja Weygand tábornok parancsait: valószínűnek látszik, amit a török államférfiak állítanak: azt ugyanis, hogy „Törökország mindenre felkészült és saját erejére támaszkodva utasít vissza minden fegyveres beavatkozást az ország belügyeibe.”

Tiroli-táncest az ATE-turisták rendezésében a Fehér Keresztben! Saját tánc-, szohrammelzene, cigányzenekar! február 24-én

bombavető repülőgépeket kap. Badoux kijelentette még, hogy teljesen alaptalanok azok a szovjet jelentések, amelyek szerint az orosz csapatok az első Mannerheim vonalban több, mint 400 erődítményt kerítettek hatalmukba. Az első vonalban amelynek kiépítését Badoux tábornok személyesen irányította, mindössze 100 beton-erődíjmű van.

A finn haderő főparancsnoksága megcáfolja és koholmánynak minősíti azt a külföldön elterjedt hírt, miszerint Koivisto, másnéven Björkö, szovjetkézre került volna.

A szovjet hadijelentése

Moszkva. (Rador.) A Konsomolkaja Pravda czekek írja: Mannerheim legyőzete a karéjai félszigeten nagy zavart keltett Londonban és Párisban. A nyugati hatalmak különböző kísérletei és tervei, amelyek a skandináv államokra vonatkoztak, sem jártak sikerrel. Az angolok és franciák mindent elkövetnek, hogy a svéd ércszállítást meggátolják. A szövetségesek egyszerűen a Szovjet és Németország ellen harcolnak. Az angol és francia hírszolgálati ügynökségek által megindított sajtóoffenzíva tulajdonképpen a semlegesek megfélemlítését szolgálja. Az Altmark ellen intézett támadás, amely Norvégia semlegeségének flagrns megsértését jelenti, mutatja a fejetlenséget, amely a szövetségesek táborában uralkodik. Ez a fejetlenség könnyen magyarázható azzal, hogy sem a svéd, sem a norvég nemzet nem akar Anglia és Franciaország érdekeit harcot kezdeni és nem akar katonai vállalkozásokba sodródni.

Moszkva válasz nélkül hagyta a genfi nemzetközi segélybizottság felhívását

Genf. (Rador.) A finn kormány hivatalosan tudomására hozta a genfi nemzetközi segélybizottságnak azt a kívánságát, hogy a finn polgári lakosság védelmére semlegesített zónákat létesítsenek. A Havas megállapítja, hogy a terv megvalósítása lehetetlenné vált, mivel a szovjet-orosz kormány a bizottság felhívását válasz nélkül hagyta.

Sok a finn kém

Helsinkiből jelentik: A hatóságok felszólították a finn állampolgárokat, hordják állandóan maguknál személyazonossági igazolványukat. Az oroszok ugyanis polgári ruhába öltözött finn anyanyelvű kémeket is lebecsületlenül repülőgépeikről a finn állások mögé. Ezért a polgári és katonai hatóságok állandóan ellenőrzik a vasutakat, az utasokat minden állomáson, a járókelőket pedig a fontosabb állomások közelében igazolásra szólítják fel.

A harctéri jelentések kiemelik, hogy a szovjet-oroszok legújabbán különlegesen kiképzett szibériai sí-osztásokat vetnek harcra. Ezek azonban az itteni terepen nem váltak be. Hazájukban széles, szabad hómezők höz szoktak s így nem csoda, ha a zegzugos finn erdét utakon minduntalan elakadnak. A szovjet hadsereg csupán kaukázusi sí-osztásokat tudja valamelyest használni.

Lehet-e szó még békeközvetítésről...?

London. (Rador.) Az alsóházban azt a kérdést tették fel, hogy nem volna-e célszerű a Népszövetséget vagy Rooseveltt elnököt felkérni, hogy a finn-orosz konfliktusban közvetítést vállaljon. Buttler írásban válaszolta a következőket: A szovjet vagy finn kormányoknak nyitva áll az út, hogy közvetítőként meghívjanak vagy elfogadjanak egy harmadik szereplőt, ha úgy számítanak, hogy ez célra vezető. Az angol kormánynak azonban nincs jogában, hogy egy ilyen harmadik felet felkérjen a két hadviselő állam közötti közvetítésre.

A nyugati hatalmak fegyverküldeményei a finnek számára

London. (Rador.) A Reuter-ügynökség jelentése szerint Anglia Finnországnak az alábbi hadianyagot küldte: 120 vadász és 24 bombavető repülőgépet, amelyek közül eddig 50 már Finnországba érkezett, 150 tankelhárító

ágyút megfelelő municióval, tízezer tankelleni aknát, 150 ezer kézigranátot, 25 mozsárágyút, 100 darab gépiegyvet hozzávaló municióval, nagymennyiségű gyalogsági puskához szükséges municiót, 24 légvédelmi ágyút, 30 táboriágyút, 4 darab hat tonnás tankot, 12 darab hathüvelyes löveget megfelelő municióval, 10 darab háromüvelyes mozsarat, gázálarcokat, gázvédelmi készülékeket, sátrakat, ruhákat, telefonokat stb.

A párisi Figaro jelentése szerint a finn kormány körvonalazta hogy milyen arányú segélynyújtásra van szüksége. Elsősorban 500 bombavető és vadászrepülőgépet kér megfelelő számú pilótákkal ellátva. A finn hadseregnek 100 ezer főnyi segélycsapatra van sürgősen szüksége. Ezenkívül lőfegyvert és löszert, a hadműveletek folytatásához szükséges korlátlan hitelnyújtást, a polgári munkálatok ellátására külföldi munkáscsoportok küldését és a világ erkölcsi támogatását kéri.

Kennedy figyelmeztetése

Newyork. (Reuter.) Kennedy, Amerika londoni nagykövete tegnap Bostonban beszédet mondott. Figyelmeztette az Egyesült-Államok népét, hogy Amerikának minden körülmények között távol kell tartania magát a háborútól. Nem áll lenn semmiféle alapos ok arra, hogy az Egyesült-Államok a demokrata hatalmak oldalán a háboruba lépjenek.

Az „Altmark” sorsa

A nagy amerikai lapok értésülése szerint a norvég kormány közölte a német kormánnyal, hogy az Altmark továbbutazása elé nem gördít akadályokat. Washingtonban úgy tudják, hogy Norvégia semlegesége megsértésének az ügyét a Népszövetség elé kívánja terjeszteni.

Az angoi-norvég konfliktus ügye

Amszterdam. A holland lapok londoni tudósítói beszámolnak arról, hogy Angliában mind éle sebb magatartást fognak tanúsítani Norvégiával szemben. A sajtó magatartásán kívül parlamenti

Miről tárgyalnak az északi államok?

Stockholm. A Politiken jelentése szerint a skandináv államok szombaton kezdődő külügyminiszeri értekezletén, amelyen a dán, a svéd és a norvég külügyminiszterek jelennek meg, a következő kérdésekkel fognak foglalkozni:

1. Azokkal a súlyos kérdésekkel, amelyek elé az északi háború állította az északi semleges államokat.
2. A tengeri háborúval.
3. Az északi testvérnemzet elleni háborúval.
4. Gazdasági, pénzügyi és általában mindazon kérdésekkel, amelyek a háború kitörése óta felmerültek.

Hir szerint a tárgyalások arra irányulnak, hogy kidomborítsák a közös akció irányvonalát arra vonatkozólag, hogy elkerüljék a semleges északi államok nehézségeit. Ugy tudják, hogy a külügyminiszeri értekezletről vasárnap adnak ki hivatalos jelentést.

Eden közeléleti látogatásának jelentősége

London. A Press Associated jelenti: Eden gyarmatiügyi miniszter a napokban érkezett vissza Kairóból, ahol — mint ismeretes — az újzeelandi és ausztráliai csapatokat fogadta az angol kormány megbízásából. A gyarmatiügyi miniszter részletesen beszámolt Londonban utjának eredményéről. Az angol fővárosban most megállapítják, hogy a közeléleti angol hadsereg minden eshetőségre készen áll. Ugyancsak a Szíriában összevont francia csapatok is befejezték előkészületeiket. A szövet-

séges hatalmak Közéleleten erős hadsereggel rendelkeznek. Szíriában, Palesztinában, Egyiptomban a hadseregek minden eshetőségre felkészültek. Stratégiai helyzetük a legkiválóbb. Közvetlen veszély esetén ezeket a csapatokat a legrövidebb idő alatt oda lehet vezényelni, ahol azokra szükség van. Eden gyarmatiügyi miniszter különösen az ausztráliai és indiai csapatok harci szellemét emelte ki, amely csapatok alig várják már az indulásra szóló parancs elhangzását.

„Időszerűtlen” már Sumner Welles utja

Londonból jelentik: A News Chronicle római levelezője jelenti, hogy a Szentszék londoni, párisi és berlini képviselői után érdeklődött Sumner Welles utjának kilátásai felől. A Szentszék azt a választ kapta, hogy három fővárosban, általában időszerűtlennek tartják az amerikai kiküldött mostani tárgyalásait. A Vatikán madridi követe is érdeklődött a spanyol kormánynál, ahol Franco azt a választ adta a kérdésre, hogy kész a Szentszék békeajánlásait támogatni, de meg kell vizsgálni valamennyi állam, köztük Spanyolország követeléseit is.

Allamtanács Párisban

Párisból jelentik: Csütörtökön Lebrun köztársasági elnök elnöklése alatt államtanács volt. Daladier miniszterelnök részletes beszámolót tartott a diplomáciai

és katonai helyzetről. A minisztertanács ezután behatóan megvitatta a felmerült gazdasági kérdéseket. Guy la Chambre légügyi miniszter rendeletet javasolt az alárás végett, amelynek értelmében Vuillemin tábornok annak ellenére, hogy betöltötte a törvényes korhatárt, továbbra is a légi haderő parancsnoka marad (Rador).

Berlinből jelentik: A német hivatalos jelentés közli: hogy a német légi haderő fokozott mértékben végzett felderítéseket az utóbbi napokban Keletfranciaország felett. A felderítő repülőgépek az ellenséges légi erő támadásainak ellenére sem szenvedtek veszteséget. Ellenséges gépeknek német területek felé való haladását a német légihaderő megakadályozta.

A három „W“

A norvég tengerpart és az arabs félsziget között egy óriás harapódító két éles görbülete próbálja összeroppantani a maradék európai és ázsiai semlegeséget.

Ha ez a gazdátlan terv sikerül, akkor az emberi kultúra fűsi földjén végigrohan a totális háboru tüze.

Finnsország az északi Szíria a déli viharsarok, ahonnan a szörnyű nyomás ránehezedik a közbeeső összes semleges államokra. Hiába kérdezzük, hogy kik akarják szélesebbre húzni a háborús frontokat s hiába vitázunk a felelősség kérdéséről is, mert a spekulatív tárgyalgosság kora a hadüzenetek napján befejeződött. A létharc, a győzelmi cél, a háboru salátos logikája és belső törvényszerűsége irányítja a hatalmas ellenfelek küzdelmében a fegyvereket, a diplomáciát, a sajtót és a propaganda szervezeteit. Fent a finn harctereken, lent az arabs sivatagokban erősödik a szorítás, amely hétről-hétre veszedelmesebbé teszi az általános helyzetet. Északon rövidesen kiderül, hogy a jelenlegi körülmények között lokalizálható-e a finn-orosz háboru, délen azonban a világpolitikai feszültség következetesen növekszik s behálhatóan bonyodalmakat rejtget a dermedtségéből felzavart ázsiai erőkben. Északon még az esetleges új fegyveres konfliktusokat is zárt területekre lehet korlátozni, de

ha Kiszászlában háborús front alakul, akkor nincs többé megállás az ázsiai térszenes erőviszonyok végleges rendezéséig!

✱

Mi történik a titokzatos Közelkeleten? Mi a célja a nyugati hatalmak Szíriában összpontosított expedíciós hadseregének.

Kiro várnak, vagy merre indulnak el az angol és francia gyarmatvilág minden részéből lázas sietéssel összeszedett csapatok?

A nemzetközi propaganda fokozódó hévvel hirdeti a sajtóban és a rádió hullámain a 73 éves Weygand tábornok szerepének fontosságát és homályosan sejtett rendeltetését. A céltudatos, irányított propaganda gondoskodik arról, hogy az európai országokban, az afrikai öserdőkben, az arabs sivatag sátraiban, Ázsia mélyén s a Csendes Óceán szigetein minden élő lélek legnépszerűsége ismerje meg a „nagy sereget”, amely tankjaival, repülőgépeivel, az ágyúk, géppuskák és szuronyok erejével bármikor elindíthat hármerre: — Afrika, a Perzsa öböl, a Kaukázus, a Dardanellák és a Balkán felé... A hangsúly késztelenül a többirányú felhasználhatóságot emeli ki s az expedíciós hadsereg készenlétét hirdeti minden meggondolatlan gyarmati lázadás ellen. Több katonai szakíró ebben a prevariáció feladatban látja Weygand hadseregének főrendeltetését.

A római Stefan-Iroda diplomáciai szerkesztője igen érthetően mutat rá arra az áldatlan ellentmondásra, hogy a nyugati hatalmak elsősorban egy orosz támadás lehetőségével indokolják az előzászlai csapatösszevonásokat, az oroszok viszont az angol és francia hadikészültségek miatt erősítik meg a tengeri kikötők és a kaukázusi határokat. Mindkét oldal csak védekezik. A Tribune jogosan hívja fel Európa figyelmét arra a tényre, hogy a különböző magyarázatoktól függetlenül.

Weygand-hadcsere felállítását megzavarja a földközi-tengeri egyensúlyt.

márpedig az erőviszonyok egyoldalú megváltoztatása „nem egyeztethető össze az Anglia és Olaszország közötti fennálló megállapodásokkal...”

A francia és angol hivatalos jelentésekből nyilvánvaló, hogy a szíriai expedíciós hadsereg megszervezése a befejezéshez közeledik s hogy ez a hadsereg az akció pillanatában az Egyiptomban és Irakban elhelyezett angol csapatokkal közös vezetés alatt egyesül. Szíriában állomásozik jelenleg az egész francia idegen légió s az anyaországban gondosan megválasztott francia zászlóaljak csak erős és meghiúsítható keretű képezik a marokkói arab és szenegáli néger csapatoknak. Az angol haderők a Suez-csatorna körzetében szállnak partra. A kantarai tábor az elosztó hely, Ismailia és Port Said között s erről a hatalmas központi szállásról küldik szíjjel a megszervezett egységeket az egyiptomi és iraki garnizonokba.

Weygand tábornok kairói látogatásának hivatalos ismertetéséből tudjuk, hogy a Heliopolisz közelében megartott sivatagi díszszemlén a mechanizált csapatok másfélmérföldes vonalban s 4-5 gép mélységben vonultak fel az előkelőségek előtt Indiai zászlóaljak, ausztráliai és újzéländi különítmények és különböző önkéntes osztagok erősítik az angol gyarmati sereget. Wavel tábornok, a középkeleti angol erők parancsnoka, Wilson tábornok, az egyiptomi angol sereg parancsnoka és Weygand tábornok

— a híres három W —

haditanácskozása és a kairói francia követségen megtartott közös angol-francia tisztí értekezlet az egész világ figyelmét a Közelkeletre irányította s Eden váratlan megjelenése Kairóban méginkább felcsigázta a feszült várakozást valami döntő, de ismeretlen helyen kibővülő nagy eseményre...

✱

„Kairó és Kabul között minden muzulmán készen áll a harcra...” Ez a büszke rádiómondattal egy csodálatos világot, történelmet és néprendeket mozgat meg lelkesen a láthatatlan ellenség visszaszorítására. Egyiptom, Palesztina, Transzjordánia, Szudán, Arabia, Jemen, Irak, Irán, Törökország és Afganisztán az ellenséges egységet tetelezi fel ez az állítás — még ak-

Cassulo Andrea pápai nuncius nyilatkozata a sajtó hivatásáról és Pius pápa európai békeakciójáról

Bucuresti. Az egyik bucaresti lap körkérdése során Cassulo Andrea pápai nuncius nyilatkozott a háboru, valamint Európa új megszervezésének kérdéseiről.

— A legszívesebben, — mondotta, — egyelőre nem beszélnek ezekről a kérdésekről. Viszont megértem azt is, hogy egy testvéri szó, némi világosság bátoríthatólag hathat a szívekre, reményt ébreszthet és esetleg irányít is szabhat a jelenlegi napok nehézségei között. Másrészt eleget akartam tenni a nyilatkozat iránti kérésnek azért is, mert tudatában vagyok annak a nemes, fontos és kényes hivatásnak, amelyet a sajtó betölt. Az újságírónak az a kötelessége, hogy felvilágosítsa és irányítsa a közvéleményt. Senki sem tagadhatja azt a befolyást, amelyet a sajtó az erkölcsökre, az eszmékre, szellemi és társadalmi téren gyakorol.

— Az egyház mindig elismerte a sajtónak sőt a rádiónak ezt az erejét.

— A háborura vonatkozó kérdésre nem

válaszolok, mert a háboru az a pusztító tergeteg, amely rombadönt nemzeteket és én — mint minden jóhiszemű ember — a békét szeretem, az égnek ezt a drága ajándékát. Azt a békét, amelyet a pápák mindenkor meg akartak kívánni és amelynek megőrzése a Szentatya jelenlegi tevékenységének legfőbb célját képezi. XII. Pius pápa művében az összes nemzetek fiai bizalommal támogatást találhatnak abban a meggyőződésben, hogy az Ő műve nem követ anyagi vagy politikai célokat, hanem mindenki erkölcsi javára törekszik fajra és nyelvre való különbség nélkül. Mindezek után annak a véleményemnek adhatok kifejezést, hogy a jelenlegi háboru után a béke tartós és állandó akkor lehet, ha — mint azt XII. Pius pápa legutóbbi enciklikájában kijelentette, — az isteni hatalom erkölcsi alapjára, az igazság és a megértés elveire helyezkedik. Mert nem lehet szilárd társadalmunk igazság nélkül, nem lehet igazságunk erkölcs nélkül és nem lehet erkölcsünk vallás nélkül.

Nyertes nyugdíj-pörök a bucaresti-i és cluji bírói fórumok előtt

Csak ténybeli tévedés esetében van helye egyellen egyszer a nyugdíjösszeg kiigazításának

Satumare város 35 városi nyugdíjasának ügyében hozott kedden kedvező döntést a bucaresti központi közigazgatási bíróság, 1924. évben, tekintettel az általános áremelkedésre, a kormányzat minisztertanácsi naplóval elrendelte, hogy az összes városi és községi nyugdíjasok 12 százalékos drágasági pótlékban részesüljenek. A pótlékot az ország valamennyi községi pénztára folyósította. Satumare ki vételével, mire az érdekelt nyugdíjasok perrel támadták meg a várost. A keddi tárgyaláson Satumare város a nyugdíjtörvény 71. szakaszára való hivatkozással az elévülés kimondását kérte. Kiss Árpád dr., a nyugdíjasok jogi képviselője azzal érvelt, hogy a 12 százalékos drágasági pótlékot a városnak hivatalból kellett volna megadnia. A bíróság ezt a jogi álláspontot fogadta el és elrendelte az 1924. évi minisztertanácsi napló rendelkezéseinek azonnali és visszamenőleg végrehajtását az azóta felgyümlt kamatokkal együtt.

Elvi jelentőségű ítéletet hozott nemrégiben a cluji járásbíró is, egy nyugdíj ügyben. A nyugdíjpénztár egy nyugdíjas korábban megállapított nyugdíját 1939. szeptember havában egyharmadra szállította le anélkül, hogy erről a nyugdíjast értesítették volna. A nyugdíjpénztár ezt a határozatát azzal indokolta, hogy az illető nyugdíját a régi magyar törvény alapján állapították meg, ahelyett, hogy a román nyugdíjtörvény intézkedéseit alkalmazták volna.

A nyugdíjas képviselőjében Bartha Ignác

dr. a cluji járásbíró ságon a szeptember hónapra esedékes nyugdíjkülönbözetért perbe fogta a nyugdíjpénztárt. A kereset a következő érveket hozta fel indokul:

A nyugdíjtörvény 42. szakasza értelmében a már egyszer megállapított nyugdíj kiigazításának csak ténybeli tévedés esetén van helye, a tévedés megállapításától számított hatvan napon belül. Jogi tévedések miatt nyugdíjpénztárnak nincs tehát joga a nyugdíj összegét módosítani.

Ugyanakkor azonban a nyugdíjtörvény 106. szakasza ugy intezkedik, hogy az 1925. április elseje előtt megállapított nyugdíjakon utólagos kiigazításnak semmi körülmények között sincs helye. Már pedig a felperes nyugdíjas járandóságát 1925. április elseje előtt állapították meg és azóta minden levonás nélkül ki is fizették.

A kereset a továbbiakban arra is hivatkozott, hogy a nyugdíjat megállapító végzés az ítélt dolgok (res indicata) joghatályával bír, a nyugdíjpénztár és a nyugdíjas közötti viszonylatban pedig szerződésnek tekintendő és így a felperesnek az osztrák polgári törvénykönyv 919. szakasza értelmében jogában áll a szerződés teljesítését, vagyis a visszatartott nyugdíjösszeg kifizetését kérnie.

A kereset Gheorghescu táblabírói rangban lévő járásbíró tárgyalta le és annak helyt adva, kötelezte a nyugdíjpénztárt az 1939. szeptember hónapra esedékes nyugdíj összegéből visszatartott kétezer lej kifizetésére.

Lehet, hogy a történelem

visszazökken az évezredek csapásokba

s megelevenednek a régi hadintak Jeruzsálem, Damaszkusz, Bagdad között, a Tigris és az Eufrát völgyében és az Ararat hegye alatt, de az arabs lélek csak eltűri, ha kell, az idegen harcokat s nem forrósodik bele más népek csatáiba. Az ausztráliai katona és a szenegáli néger találkozhatnak Trapezuntnál az oroszokkal, a török verekedhetik haláltüvegvetéssel maradék birodalmának védelmében, de az arab félrelát Adentól a Libanonig, Beiruthól Kabulig s megvárja az időt, amíg a sivatag fellázadhat önmagáért... A világháboru óta elszünetelt történelem keserves politikai lecke volt az araboknak s a közelmúlt ázsiai eseményekből Európa is tanulhat egyetmást.

(r. t.)

CORSO. — TEL.: 20-65. 5, 7.15, 9.15.

2 óra kacagás **Első rész!** 2 óra izgalom!

A három legionista kalandjai

JOHN WAYNE, a lovasok királya.

Ma van félezeréves évfordulója Igazságos Mátyás születésnapjának

**Tisztelgő látogatás az ódon házban, hol a nagy király
500 évvel ezelőtt megszületett**

Cluj. Ma, február 23-án lesz 500 éve annak, hogy az Óvár egyik házában megszületett „Mátyás, az Igazságos.” A ma embere átforgat a lapokon, amelyek azt a nagyjelentőségű tényét foglalják magukba, egy pillanatra felkődlik emlékeztében egy vasba öltözött, sasorru, vasöklü, komor férfi képe, úgy ahogy azt Fadrusz János megálmodta, majd tovább lapoz, hogy megtudja mi is történt tulajdonképpen Soumusalmi mellett.

Az áhitatos emlékezés a történetírók és az újságíró feladata.

Ahol Erzsébet asszony megszáhlott

— Mátyás király születésének körülményeire vonatkozólag igen kevés és ellentmondó adat áll a történelem rendelkezésére — mondja munkatársunknak *Biró Vencel*, a tudós piarista történész. — A száz évvel később élő *Heltai Gáspár* a következőket írja az Igazságos születéséről: „Erzsébet asszony Szilágyból jövet megszáhlott az Óvárban egy gazdag embernél és itt szülte meg gyermekét. A vendéglátó gazda szász volt és *Kolb István*nak hívták.” (Szádeczky Lajos történettudós azt állítja hogy magyar volt és *Mélyffy Jakab*nak hívták.) Munkája további részében azt írja *Heltai*, hogy a kisfiu a városban maradt néhány évig és itt is folytatta tanulmányait. Ez az állítása eddig nem bizonyosodott be. Hogy azonban Mátyás király valóban az óvári házban született, annak legjobb bizonyítékát maga az Igazságos adja egy később, 1467-ben kelt kiváltságlevelében, amely a következőképpen emlékezik meg az óvári házról:

„Királyhoz illő dolog szülőházának helyét kegyes adományokkal jutalmazni.” Ebben a levelben Mátyás király jelentős kiváltságokat írtatott a városnak.

Ki volt a szülőház tulajdonosa?

— A szülőház további sorsáról egy 1746. folyamán lezajlott per alkalmából történik említés, mikor a tanúk arra a kérdésre, ki a tulajdonosa az óvári közháznak, amelyben Mátyás király született, egyhanguan azt válaszolják, hogy annak gazdája *Kolb István*. Maga az épület gyakran szolgált szállásul átutazó fejedelmek, nemes urak számára. Maga *Hunyadi János* is több ízben szállott meg benne és nemes urak, akik vidéken laktak, igen gyakran keresték fel, amikor Clujra jöttek ügyes-bajos dolgaik elvégzése végett. I. *Rákóczy György* volt az, aki szakított ezzel a szokással és a monostori apátság épületében állandó szállóhelyet rendezett be.

— A házat később a város vette meg. Erről *Jakab Elek* tesz említést, aki elmondja, hogy a későbbi tulajdonos, *Pápa Istvánné*, el akarta adni a házat és hogy az ne kerüljön idegen kézre, a város elővételi jogon megvette. A városvezetők nagyon aggódtak, hogy ha a ház idegen kézre került, a város kiváltságai megcsorbulnak. 1870-ben katonai laktanyát felepítettek a házba, amely ekkor már nagyon megrongálódott. Síralmas állapotban találták a Magyar Történelmi Társulat Clujon 1878. évben vándorgyűlést tartó tagjai. A ház sorsa annyira megindította a gyülekező urakat, hogy gyűlésükön kimondták, hogy a házat védelmükbe veszik, kijavíttatják és azt polgári, közművelődési célokra fogják használni.

— A határozat csakhamar megvalósult: 1880-ban a házat kijavítták és a helyiségeket a Kárpát Egyesület rendelkezésére bocsátják, hogy néprajzi muzeumot rendezzen be. Hét évvel később *Ferenc József király* látogatást

tett a városban és szemébe ötlött a háznak még mindig nem kifogástalan állapota. Meg is jegyezte: „Ez nem nagy kegyeletre vall.” Majd utasítást adott, hogy saját pénztárából a szükséges pénzt utalják ki egy emléktábla elkészítésére. A rég tervezett, de anyagiak hiányában csak terv maradt emléktábla ilyen módon hamarosan elkészíthetett és azt 1889-ben nagy ünnepség keretében leplezték le. Az ünnepségen *Jókai Mór* ódát szavalt. Ekkor már igen sok hivat hódított a szoboremelés gondolata is. Az ügy nagy lendületet vett, tekintélyes összeg gyűlt össze a szoboralapra és 1896-ban törvényhatósági díszevvülés mondta ki, hogy a város vállalja a szülőház fenntartását, gondozását, javítását és ugyanakkor megteszi a szükséges intézkedéseket a szobor minél előbbi felállítására. 1902-ben nagy ünnepségek keretében történt meg a szoborleplezés is.

Tisztelgő látogatás az Igazságos szülőházában

Mi a sorsa ma Mátyás király szülőházának? — teszi fel a kérdést az olvasó. — Erre válaszol ime az újságíró.

Ma különféle intézmények találnak az épületben szállást. Jelenleg a városi állategészségügyi hivatal székel a földszint balszárnyában, a jobbszárnyon levő helyiségekben pedig a „Gazeta Statului” hetilap szerkesztősége. Az emeleten a statisztikai hivatal helyiségei vannak.

A ház kifogástalan állapotban van. Tofan főállatorvos készséggel fogadja az újságírókat és adja meg a szükséges felvilágosításokat. Bevezet irodájának legbelsőbb helyiségébe, ahol a Mátyás király szoborpályázatra készült egyik mű gipsz-mintája az egyetlen emlék, ami a ház régi életéből visszamaradt.

M. Constantinescu pénzügyminiszter ünnepélyes fogadtatása Szófiában

Szófia. (Rador.) Mitita Constantinescu, Rosignon kabinetigazgatóval és Balau, a Banca Nationala igazgatójának társaságában szerdán este megérkezett a Bazargic közelében lévő bolgár határállomásra. Az állomást román és bolgár zászlók díszítették és a perronon *Silvanoff* protokolligazgató a pénzügyminiszter képviselőjében, *Pantoff* ezredes, a rendőrség főigazgatója és még számos előkelőség fogadta. Constantinescu pénzügyminiszter barátságosan elbeszélgetett a helyi hatóságok vezetőivel, majd pedig a Szófiából érkezett minisztériumi tisztviselők felszálltak a különvonatra és így folytatták az utat Szófia felé.

A bolgár főváros lapjai hétfő óta nagy cikkekben foglalkoznak Mitita Constantinescu pénzügyminiszter látogatásával, leközlik életrajzát s fényképeit. Poliukai körökben nagy érdeklődést tanúsítanak a román pénzügyminiszter és a román Nemzeti Bank kormányzójának utazása iránt. Mitita Constantinescut igen jól ismerik bolgár pénzügyi körökben és nagyra értékelik személyét.

A Slovo című lap, amelynek *Kojubaroff* volt közlekedésügyi miniszter a főszerkesztője, cikket közöl, amelyben a következők foglaltatnak:

— „Ma érkezik a fővárosba Románia pénzügyminisztere és a Banca Nationala kormányzója, Mitita Constantinescu. Elsősorban azért érkezik Szófiába, hogy visszaadja *Boiloff*nak, a bolgár Nemzeti Bank kormányzójának két év előtti látogatását, de azért is jön, hogy fontos gazdasági küldetést töltsön be. Mitita Constantinescu egyike a román közélet legjelentősebb személyiségeinek. Mindenkor értékes munkatársa volt az államvezetőségnek és rendkívül fontos és kényes megbízatásai voltak a külföldön. Constantinescu inkább pénzügyi és gazdasági szakértő, sem mint politikus, de a mai időkben nem lehet különbséget tenni a nemzetgazdaság és a politika között.

Constantinescu pénzügyminiszter még a dél-előtti folyamán beírta nevét a királyi palota vendéglapjába, majd ellátogatott *Boiloff* pénzügyminiszterhez, utána pedig *Filoff* miniszternek fogadta kihallgatáson. A déli órákban *Pono* ügyminiszterrel tett látogatást. (Rador.)

Az angol lapok balkáni tudósítói örömmel lapítják meg, hogy milyen kedvezően fejlődnek Jugoszlávia és Bulgária gazdasági kapcsolatai. A tárgyalások már olyan előrehaladottak, hogy állítólag már egész komolyan felmerült a két ország vámközösségére vonatkozó terv megvalósítása. Egy Berlinbe érkezett távirat arról számol be, hogy *Macsek* helyettes jugoszláv miniszterelnök is sürgeti az Adriától a Fekete tengerig terjedő délszláv egység megvalósítását.

Igazságügyminiszteri rendelet az új állampolgársági névjegyzékek felfektetéséről

Azok is bekerülnek a névjegyzékbe, akik csak az 1924. évi előkészítő jegyzékben szerepeltek, de a végleges állampolgársági névsorból tévedésből kimaradtak

Az aradi városházára legutóbbi rendelet érkezett az igazságügyminiszteriumból, amely az új állampolgársági névjegyzék összeállításáról intézkedik. A rendeletben az igazságügyminiszterium utal arra, hogy az 1928. évi állampolgársági revíziós törvény értelmében, mielőtt a revíziós eljárás teljesen befejezést nyer és véglegesen tiszta képet lehet kapni arról, hogy ennek az eljárásnak eredményeként kik őrizték meg és kik veszítették el román állampolgárságukat, új állampolgársági névjegyzék készül. A miniszterium közli, hogy ennek az új névjegyzéknek felfektetése a bíróság közreműködésével történik és a munka befejezése után a névjegyzéket a bíróság hitelesíti.

Az új névjegyzékbe felveszik mindazokat, akikre az állampolgársági felülvizsgálatról szóló törvény nem vonatkozott, valamint azokat, akikre a törvény vonatkozott ugyan, de

ügyükben a revíziós eljárás befejezést nyert és megállapították, hogy jogosan jutottak román állampolgársághoz. Természetesen felveszik a névjegyzékbe azokat is, akiknek állampolgárságát a közelmúltban utólag ismerték el.

Ugyancsak bekerülnek ebbe a névjegyzékbe azok is, akik az 1924. évi előkészítő névjegyzékben szerepeltek ugyan, de tévedésből a végleges névjegyzékből kimaradtak. Ezeket a névjegyzékbe csak akkor iktathatják be, ha annak idején az ideiglenes névjegyzékbe való felvételük ellen felebbezést senki sem adott be. Beveszik az új névjegyzékbe azokat is, akik az 1924. évi előkészítő összeírásban nem szerepeltek, de a végleges névjegyzékben feltüntettek őket, bírói vagy közigazgatási határozata alapján. A jövőben az állampolgársági névjegyzékben bármilyen módosítás csak bírói felügyelet mellett eszközölhető.

FORUM filmszínház. Telefon: 2010.

I. A földalatti tront

a szezon legjobb kémfilmje

Brigitte Horney és Neil Hamilton-al.

Uj román hirdető, amely bemutatja a MALAXA-gépgyárat teljes egészében. Előadások: 5, 7.15 és 9.30 kor

Ma szenzációs kettős műsor

II. A sivatag réme

Gene Autry-vel, a vadnyugat hővével.

Gene Autry-vel, a vadnyugat hővével.

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgönytíró: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Egész évre... 840 Ft // Negyedévre 210 Ft
Félévre... 420 // Egy hónapra 70

Jégtörő Mátyás

A tél legénye felöltötte jégpáncélját és egy akkora...
Haj-ha! — horkant a tél legénye és lepat...
Nem volt legény a falon, aki véte megblöközött...

December óta nyavalyogsz. — mondá — már szívesen öre mennék véled.
Haj-ha! — rikkantott a tél legénye — te nem...
Mátyás nem fecsérelte a beszédét de mezdobbant...

A tél Nap a hajak fejébe lépett, megölt a bőlt...
Mátyás nem fecsérelte a beszédét de mezdobbant...
Haj, tavasz!

NEDECZKY FERENC

ZÜRICH TÖZSDEZARLAT: Páris 10,00, London 17,65, Newyork 446,00, Brüsszel 75,16, Milánó 22,52, Amszterdam 237,25, Berlijn 178,75, Szófia 5,50, Belgrád 10,00, Bucuresți 3,35.

Beteg Radian sajtóminiszter. Oradeáról jelentik: A február 25-re tervezett oradeai Eminescu-ünnepségek elmaradnak, mert a Román Irók Szövetségének elnöke táviratilag közölte az ünnepség rendezőbizottságának vezetőjével, hogy Radian propagandaminiszter, aki személyesen óhajt résztvenni az emlékülnepen, hirtelen megbetegedett. A Román Irók Szövetségének elnöke, Herescu Nicolae arra kérte a rendezőseget, hogy március 10-re halasszák el az Eminescu-emléknapot. Az ünnepély tehát, melyen a román irók gárda legkiválóbb tagjai vesznek részt, március 10-én lesz Oradeán.

Cellio az új svájci szövetség tanács elnök. Bernből jelentik: Motta úrnődjával Henrik Celliot választották meg a svájci szövetségi tanácsba.

Az olasz közoktatásügyi miniszter Belgrádba érkezett. Belgrádból jelentik: Bottai olasz közoktatásügyi miniszter Belgrádba érkezett. Bottai résztvesz a belgrádi olasz kulturintézet megnyitásán.

30 HALOTTJA VAN A LEGUJABB ANATÓLIAI FÖLDRENGÉSNEK. Isztambulból jelentik: Szerdán Délanatóliában újabb földrengés volt, amelynek eddig 30 halottja és 22 sebesültje van.

Disztribúciót adott a diplomáciai testület tiszteletére a szófia magyar követ. Szófiából jelentik: Arnóti Mihály, szófia magyar követ disztribúciót adott a bolgár fővárosi diplomáciai testület tiszteletére. A disztribúciót megjelent Filoff bolgár minisztereinek is.

A trükk...

Az egyik amerikai kisváros helyi lapjában egy deris reggelen a következő hirdetés jelent meg:
„Ha az a fiatal hölgy, akit vasárnap este csokoládztól látunk a városi parkban egy fiatalemberrel, három napon belül megrendeli lapunkat, nem térünk többé vissza az ügyre.”
A lap előfizetőinek száma harmadnapra huszonötet gyarapodott.

Vasúti kedvezmény a budapesti mezőgazdasági vásárra. Budapestről jelentik: A március 30-tól április 7-ig tartó mezőgazdasági vásár külföldi jelentkezői kedvezményesen utazhatnak Magyarországra március 20-tól április 7-ig és visszafelé március 24-től április 7-ig. Az április 27-től május 7-ig tartandó nemzetközi vásárra kiállítóként március 25-ig lehet jelentkezni. A külföldi látogatók 50 százalékos utazási kedvezményben részesülnek.

Hegedű-tanítást, zeneakadémiai előkészítést vállal. Epstein Tibor, okleveles hegedűművész. Str. I. G. Duca 17 szám, Etaj 1, Telefon: 1780.

A cluj Magyar Népközösség tagozatának elnöksége dr. Bartha Ignác elnöke mellett tíst tartott, amelyen meghallgatta az elnökség az egyes szakosztályok vezetőinek beszámolóit. Elsőnek Rózsa József dr., a közművelődési szakosztály vezetője ismertette az eddigi munkásságát a vezetése alatt álló szakosztálynak, részletesen beszámolt a közművelődési előadásokról, valamint a sportosztályról, mely a közeljövőben alakul meg. Puskás Lajos László Dezső, a szociális szakosztály távollévő elnöke helyett ismertette a szociális szakosztály működését, majd pedig Pálffy László a gazdasági szakosztályról számolt be, amelynek három alosztályát állították fel. Az egyik az iraros-aosztály, már működik, a kereskedelmi alosztály most van szervezés alatt, míg a kisgazda-aosztály is a közeli időkben megalakul. Az elnöki tanács elhatározta, hogy kéri fogja a várost, hogy magyar nyelven is tartasson légvédelmi előadás-sorozatot. Sajnáttal vette tudomásul az elnöki tanács, hogy László Dezső másirányú elfoglaltsága miatt a szociális szakosztály ügyeit nem tudja vezetni és így Puskás Lajos tanárt kérték fel az ügyek irányítására.

Jó barátok

Ez itt a szomszédék jóskája, aklivel elhatároztuk, hogy ezentúl jóbarátok leszünk.

35 évre fölemelték a tisztirangért folyamodható tartalékos önkéntesek korhatárát

A hadkiegészítő parancsnokság közli a következőket:

Az 1940. február 1-én keltezett. 190. és 191. számú általános rendelkezés folytatásaképpen:

Mindazon önkéntességi joggal rendelkező, kereskedelmi középiskolát, vagy kereskedelmi akadémiát végzettség számára, akik tartalékos tisztis rangot óhajtanak szerezni, a korhatárt a 35-ik évig bővítik ki.

Ugyancsak a nemzetvédelmi miniszterium közli, hogy az 1940. február 1-én megjelent általános rendelkezést kiterjesztik mindazon 71-ik paragrafus alapján önkéntességi joggal szolgálatos, vagy tartalékos segédszolgálatosokra is, akik 1940. április 1-ig töltik be a 35-ik életévüket és tartalékos közigazgatási tisztis rangot óhajtanak elnyerni.

1. E célból mindazon önkéntesek, akik megjelölnek a fenti előírt követelményeknek, 1940. február 15-ig jelentkezzenek a csapattestüknél, hogy elvégezhessék az előkészítő programot, amelyet 190. szám alatt, 1940. február 1-én rendeltek el.

2. A 71-ik paragrafus alapján önkéntességi joggal bírók közé tartoznak mindazon káplárok és szakaszvezetők is, akik katonai szolgálattal megkezdése után, vagy idején szerezték meg a jogcímet, amelynek alapján a fenti kategóriába tartozhatnak.

A pápa nem támogatja az ir ellitéteket. Amikor az irországi bombamerénylet következményeként két ir fiatalembert letartóztattak és halálraítéltek, előkelő ir körök részéről kérészt intéztek a pápa Öszentéséhez, hogy vesse latba nagy tekintélyét az ellitélt két ir fiatalember érdekében. A pápa Öszentése azonban ezt a megkeresést azzal utasította vissza, hogy az ellitélt ir fiatalemberek lényegében gyilkosságot követtek el és a keresztény egyház szellemével nem egyeztethető össze, hogy érdekükben bármit is tegyenek.

Összeült a magyar-jugoszláv vegyesbizottság. Budapestről jelentik: Nagykanizsán szerdán ült össze a magyar jugoszláv vegyes bizottság. A bizottság feladata a két állam közötti halálforgalom több kérdésének rendezése.

A Francia Akadémia elhatározta, hogy a jövőben nem közli a nyilvánossággal irodalmi szomagyarazatait — mert a közönség sorozatosan félreértelte azokat. Ezen óknál fogva a Francia Akadémia csak Krisztus után a 2000. esztendőben, vagyis hatvan év múlva adja ki legközelebbi szótárát. 2000-ig csak „titkos” akadémiai szögyűjtemény; fognak szigoruan zárt körben használni a francia akadémikusok.

Svájci hajó jelent meg a tengereken. Bernből jelentik: A svájci kormány több kereskedelmi hajót vásárolt azzal a céllal, hogy a jelenlegi megváltozott körülmények között az ország behozatali szökéségletét saját tulajdonát képező hajókon fedezze. Az első svájci kereskedelmi hajó, amely svájci zászlóval jelent meg a tengereken, a „Korall”. Ez a hajó eddig görög tulajdonát képezett.

Zsarolás miatt elítéltek egy pesti nyilas újságíró. Budapestről jelentik: Az ügyészség zsarolás kísérlete miatt adott ki vádlatot Somorjiv Ferenc nyilas újságíró ellen, aki az egyik szélsőjobb oldali lapban a Hangya Szövedkezetet támadta. Somorjiv a vád irat szerint a múlt év nyarán, a cikke megjelenése után, felment a Hangya igazgatóságához és ott követelte, hogy vegyének vissza két elbocsátott munkást, mert ellenkező esetben még elesebb támogatások érik a szövedkezetet. Somorjiv azzal védekezett, hogy nem akarta megszarolni a Hangyát, csupán a két elbocsátott munkás érdekében lépett fel és azok a cikke, amelyekkel ő a Hangya ellen írt, nem tartalmaztak valótlanságot. Úgyvédte védebeszédében a vádlott felmentését kérte. A tanuvallomások alapján a bíróság megállapította Somorjiv bűnösségét és zsarolás kísérletének vétsége miatt 20 napi fogházra átváltoztatható 200 pengő pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen az ügyész és Somorjiv fellebbezést jelentett be.

Az ingatlanulajdonosok lakóváltozásal. Az aradi rendőrség népesedésiügyi hivatala közli a gall és micálacai háztulajdonosokkal, akik az ingatlanukban történt esetleges lakásváltozásokat még nem jelentették be, hogy ezen kötelezettségüknek haladéktalanul tegyének eleget. Az érdekeltek március elsei éig jelentkezhetnek a népesedésiügyi hivatalban a lakóváltozások bejelentése céljából.

Agyonlétte magát a vizsgálóbíró előszobájában. Brailából jelentik: Tegnap megrendíté öngyilkosságot történt a brailai törvényszék vizsgálóbírójának szobájában. Anton Popescu öngyilkos, akinek pénztárából 200 ezer lei hiányzott, kihallgatás céljából elővezették. Popescu revolvert rántott és fűbélte magát. Kórházba szállítása közben meghalt.

Belehalt égési sebeibe az aradi származású egyetemi hallgató. Clujról jelentik: Meghalt, hogy Tömög Margit diákéletét súlyos szerencsétlenség érte. A fiatal leány Kogálniceanu-uccal lakásán gyorsforgalmon teát akart főzni. A benzines iverget nyult, amelynek tartalma véletlenül a kályhára ömlött. A felcsapó lángok beborították a diákéletet ruháit és Tömög Margitot súlyos égési sebekek kórházba szállították. A református kórházban gondos ápolás alá vették a szerencsétlen leányt, de már nem lehetett rajta segíteni. Sebeibe az elmúlt nap belehalt. A leányt, Aradon lakó szülei gyászolják.

CSÖKKEN A HÖMÉRSÉKLET! A budapesti időjárásutató intézet jelentik: A hőmérséklet tovább csökken.

Biztosították az ország cukorszükségletének ellátását

Növelik a cukorrépaművelést s a gyárak cukortermelését

Bucuresti. Köztudomás szerint a cukor-
gyárak és a cukorrépa-termelők között állan-
dójellegű együttműködés honosodott meg a
termelés és az átvételi feltételek szabályozá-
sára. Természetesen évről-évre előfordulnak
olyan kérdések, amelyek rendezése hosszas
tárgyalásokat igényel, de ez a legtöbb esetben
az együttműködés szorosabbra fűzéséhez ve-
zet.

A tárgyalások ugyanis mindig télen fol-
ynak, jóval a cukorrépa vetési idenye előtt, így
alig fordulhat elő, hogy a répa-termelők, az
egyezség megkötése előtt lennének kénytele-

nek a vetést megelőző munkálatokhoz hozzá-
fogni.

Az idei egyezségnek különösebb jelentőse-
get az ad, hogy az adott viszonyokhoz alkalmaz-
kodva a gyárosok és a répa-termelők
egyetértően elhatározták a termelés növelé-
sét. Ennek előfeltétele a répa-termelés szapo-
ritása, aminek viszont a bevetendő területek
növelése a feltétele.

A termelők az eddigi átvételi árat 10-400
leire akarják felemeltetni, amit azonban a
gyárak csak a kormány gazdasági bizottságá-
nak beleegyezésével fogadhatnak el.

SPORT KÖZLÖNY

Visszavonhatatlanul megindulnak vasárnap a nemzeti bajnokság küzdelmei

Közös rendezésben bonyolítják le a két bucaresti-i mérkőzést

Bucuresti. Az FRFA-hoz négy egyesület és
pedig a Ripensia, CAMT, Gloria CFR és a Victo-
ria kérelmei futottak be, amelyben a nemzeti baj-
nokság megkezdésének elhalasztását kérték az
egyesületek. A nemzeti bajnoki bizottság tegnapi
ülésén foglalkozott a négy egyesület beadványá-
val és azokat elutasította, úgy hogy a nemzeti baj-
nokság A csoportjának küzdelmei vasárnap visz-
zavonhatatlanul megkezdődnek.

Ugyancsak tegnap határozta el azt is a nem-
zeti bajnoki bizottság, hogy a vasárnapi mérkő-
zések délután 3 órakor veszik kezdetüket és eb-
ben az értelemben már értesítették is az egye-
sületeket. Kivételesen ebben a tekintetben csak a két
bucuresti-i mérkőzés képez, amely közös ren-
dezésben kerül lebonyolításra a Venus-pályán
és pedig a következő időrendi sorrendben:

Kijelölték a keddi kupamérkőzések játékvezetőit

Bucuresti. Február 27-én tudvalejűen a Ro-
mán Kupa első tavaszi fordulóját bonyolítják le. A
központi bírókijelölő bizottság már ki is jelölte a
kupamérkőzések játékvezetőit és ezek a követ-
kezők:

Venus—Carmen, bíró Emil Kroner,
U. Tricolor—FC. Ploesti, bíró Varfolomeu,
AS—Consianța—Rapid, bíró Ionescu Tope,
CAMT—Sp. Studentesc, bíró Russu Gabriel dr.
Metrom—Dragos Voda, bíró Tanase Viorel,
Olimpia CFR—FC Braiila, bíró Ciurel,
Victoria—Sodronyipar, bíró Soran,
Carpați—RMTE, bíró Huniade.

Diákvívóverseny Aradon

Végelesen jelölték vasárnapra Arad és
Temesvár diákvívói között a városközi gör. és kard
vívó csapatversenyt, amely vasárnap délután 3
órai kezdettel kerül lebonyolításra. Arad színeit a
törversenyen Nagy István, Streza Mircea és Cozma
Ilie képviselik, míg kardban Schuller, Apponyi és
Nagy vívnak aradi színekben.

Pénteken állítják össze a Venus csapatát

Bucuresti. A Venus rendkívüli komoly előké-
születeket folytatott a vasárnapi bajnoki nyitányra
és a csapat már jobb edzőmérkőzést is játszott.
Ezen a héten is szorgalmasan készülődik a baj-
nokcsapat és az együtttest a pénteki edzés után
állítják össze. Az AMTE eleni valószínű csapat
a következő:

David—Sfera, Negrescu—Demetrovici, Ju-
zász, Lupas—Orza (Ene), Ploesteanu, Humis,
Bodola, Iordache.

O A ROMÁN VÁLOGATOTTAT Athénbe
hívta a görög szövetség. A román szövetség az-
zal utasította vissza a meghívást, hogy tavasz-
szal nincs szabadnapja, ellenben a nyáron, vagy
ősszel készséggel elküldi a válogatottat

13.45 órakor: Juventus—Ripensia.

15.30 órakor: Venus—AMTE.

Kijelölték a vasárnapi mérkőzések szövetségi
kiküldöttjeit is és ezek a következők:

Venus—AMTE, szöv. delegátus Soimu Min-
ciulescu.

Juventus—Ripensia, szöv. delegátus Burdu-
loiu.

Victoria—U. Tricolor, szöv. delegátus I.
Brate.

Gloria CFR—Rapid, szöv. delegátus Vetianu
őrnagy.

UDR—Carpați, szöv. delegátus Rosu Cornel.

CAMT—Sp. Studentesc, szöv. delegátus Sur-
lasiu mérnök.

O Budapest—Cluj és Belgrád—Oradea mérkőzések
a láthatáron. A március 2—3-iki timisoarai Dunakon-
ferencia alkalmával hír szerint, megbeszéléseke; kez-
denek egy-egy Budapest—Cluj és Belgrád—Oradea
mérkőzés lebonyolítására vonatkozóan. A mérkőzések
a nyár folyamán kerülnek lebonyolításra.

O Május 5-én lejár az egy évvel ezelőtt
Budapestben kötött román—magyar sportszerző-
dés, amelynek meghosszabbítására valószínűleg
rövidesen magyar sportkudótszág érkezik Bucur-
restibe.

O Wetzter Rudolf a Macabi új edzője. Wetzter
Rudolf, a Kínizsi egykori kitűnő középcsatára,
aki hosszabb idő óta Bucurestiben folytat edzői
tevékenységet, a B) divíziós Macabilhoz szerző-
dött, amelynek tegnapi edzését már Wetzter ve-
zette.

O Szombaton utaznak az aradi Hakoah asz-
tali teniszezői a nagyváradi országos bajnoki
versenyre, amely vasárnap veszi kezdetét. Az
aradi játékosok szorgalmas előkészületeket
folytatnak, hogy méltóan képviselhessék az
aradi színeket a nagy konkurenciában.

O A németek február 21-ike és 25-ike között
rendezik meg ezévi jégvitorlás bajnokságukat. Az
Angerburgban lebonyolítandó versenyre eddig
több, mint 70 szán jelentkezett. A bajnokság ér-
dekessége, hogy a tavalyi bajnok Tepper ezut-
tal új, merevvitorlájú szánnal áll rajthoz.

O A svájci jégkorong-bajnokság újabb ered-
ményei: SC Zürich—EHC Wertheim 3:0, EHC
Basel—Grasshoppers 5:2, HC Davos—SC Bern
2:0.

Nagy formában vannak a dán hőleyusók

A vasárnap Kopenhágában rendezett uszóver-
sényen nagyszerű formáról tettek tanúságot a dán
hőleyusók. A 4x100 gyors váltóban nem kevesebb,
mint 8 hőlyg uszott 1:10-en belül. A részídők:

Hyeger 1:06.0, Mikelsen 1:07.2, Petersen B.
1:07.5, Kraft 1:08.0, Pejersen K. 1:08.3, Busch
1:09.0, Pejersen A. 1:09.0, Harup 1:10.

A válogatott váltó 4:33.0 mp-es kűnő idővel
győzött. A másodiknak beérkező DKG (egy leány-
gimnáziumi válogatott) új dán egyesületi csucso-
uszott. Az új csucs: 4:33.4.

Rádió műsor

— Romániai idősámítás. —

Magyaryelvi hírek

8.30: Reichsender Böhmen (269.5 m és 21 m röv.
hull.) 16.50: Pozsony. 20: Toulouse (328.6 m.) 19.50:
Radio-Románia 20: Reichsender Böhmen (269.5 m és
31 m. röv. hull.) 21.18: Róma II. (244.3 m.) és Róma
RH (21.15). 22.15: London National (251 m) és rövid-
hullám GSA (48.50 m.) GRX (30.96 m.) 22.15: Reich-
sender Böhmen 23.45: Pozsony. 23.45: Belgrád (437.8
m és 49.2 m röv. hull.) 23.50: Besztercebánya. 23.45:
Toulouse (328.6 m) és Strasbourg (349.3 méter).

PÉNTEK, FEBRUÁR 23.

Bucuresti, Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizál-
lásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10
Delibes- Chabrier- és Saint-Saens-lemezek.
12.50: A Lucafarul zenekar Lya Craciunes-
cu énekszámával. 13.20: Időjelzés, művészeti,
kulturális és sportközlemények. 13.30: A zene
folytatása. 14: Hírek. 14.20: A zene folytatása.
15: Különféle közlemények.

Radio-Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés,
19.02: Technikai üzenetek. 19.17: Dolmetsch-
Heberstreit-, Ländowska- és Sittard-lemezek.
19.50: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio-Romania. 20: Nicolae Iorga pro-
fesszor előadása. 20.20: Petre Munteanu, Emil
Montia dalokat énekel. 20.45: Hírek. 21: Ze-
nés részletek Johann Strauss műveiből. 22.10:
Hírek, sportközlemények. 22.30: Modern tán-
cok lemezek. 23: Lemezek. 23.45: Hírek kül-
földre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, közlemé-
nyek, hanglemezek, étrend. 11: Hírek. 11.20:
és 11.45: Felolvasás. 13.10: Melles Béla zene-
kara. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és
vizállásjelentés. 14.30: Weidinger Ede szalon-
zenekara. 15.30: Hírek. 17.15: Ruszinnvelő
előadás. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hí-
rek. 18.15: Katonazenekar. 18.40: Sportközle-
mények. 19.10: Fagykarak és árvízveszedel-
mek. Massányi Ernő dr. előadása. 19.35: Oláh
Kálmán cigányzenekara muzsikál. 20: Külügy
negyedóra. 20.15: Hírek. 20.25: Nagy Mária
magyar nótákat énekel, kíséri Oláh Kálmán
cigányzenekara. 21.10: A Filharmóniai Társa-
ság hangversenye. 22: Hírek. 23.05: Időjárás-
jelentés. 23.15: Szórakoztató hanglemezek. 24:
Hírek német, olasz, angol és francia nyelvűen.
0.20: Balázs Kálmán cigányzenekara.

Budapest II. 19.45: Gyorsírótanfolyam. 20.30: Há-
rom kép Lisszabonból. Paizs Elemér előadása.
21: Hírek. 21.25: A rádió szalonzenekara. 22.
35: Időjárásjelentés.

SZOMBAT, FEBRUÁR 24.

Bucuresti, Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizál-
lásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10
Gounod és Bizet művek részletei lemezek. 13:
Petrica Motoiu zenekara. 13.20: Időjelzés,
művészeti, kulturális és sportközlemények. 13.
30: A zene folytatása, Ileana Paduraru ének-
számával. 14: Hírek. 14.20: A zene folytatá-
sa. 14.40: Ioana Radu román dalokat énekel.
15: Különféle közlemények.

Radio-Romania. 18: Az Országos szervezet órája.
19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Drámai
és filmkrónika. 19.17: A bécsi Kreutzer együt-
tes. 19.50: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio-Romania. 20: A vallás és a kul-
tura. I. Nistor tanár, közművelődésügyi mi-
niszter előadása. 20.20: Gheorghe Stefanovici
énekel. 20.45: Hírek. 21: Rádioposta. 21.15:
Rádiózenekar. 22.10: Hírek, sportközlemények.
22.30: Könnnyü és tánclemezek. 23.45: Hírek
külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, közle-
mények, étrend. 11: Hírek. 11.20: és 11.45:
Felolvasás. 13.10: A rádió szalonzenekara. 13.
40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizállás-
jelentés. 14.30: Hanglemezek. 15.30: Hírek. 17.
15: Magyar helyesírás. Fekete Mihály előadá-
sa. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.
45: Éneklő ifjúság. 19.45: Farkas Béla cigány-
zenekara. 20.15: Hírek. 20.25: Régi emlékek,
híres operettek. 22: Teleki Pál miniszterelnök
beszéde. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.10:
Gáspár Lajos cigányzenekara muzsikál. 24: Hi-
rek német, olasz, angol és francia nyelvűen.
0.25: Magyar és külföldi tánclemezek.

Budapest II. 19: Farkas Béla cigányzenekara
muzsikál. 19.40: Mezőgazdasági félóra. 20.30:
A világ városai. (Felolvasás.) 21: Hírek. 21.25:
Mozart-hangverseny lemezekről. 22: Budai
Mandolinzenekar. 22.50: Időjárásjelentés

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Elhalasztották az új polgári és kereskedelmi törvénykönyv életbeléptetését

A Monitorul Oficial legutóbbi száma rendeletét közli, amelynek értelmében a II. Carol polgári törvénykönyv, a II. Carol kereskedelmi törvénykönyv és II. Carol polgári perrendtartás életbeléptetését elhalasztották és ezek a törvénykönyvek, amelyeket március elsején hatálybaléptetettek, csak 1940. szeptember 15-én lépnek hatályba.

Istrate Micescu igazságügyminiszter ennek szükségességét a rendelet törvény indoklásában többek között azzal magyarázza, hogy a fenti törvényekkel egyidejűleg lép életbe a telekkönyvi eljárás új rendszere is. Az eddigi erdélyi telek-

könyvi rendszer lényegesen eltér azonban az új polgári törvénykönyv által előírt telekkönyvi rendszertől. Az új rend zavartalan keresztülvitel érdekében feltétlenül szükséges egy részletes és alapos végrehajtási utasítás, amely azonban mindeddig nem készült el teljes egészében.

Másrészt szükségesnek mutatkozik a fenti három törvénykönyv összhangba hozása és azoknak az új alkotmány szempontjából való felülvizsgálása. Végül pedig helyénvalónak látszik, hogy az új törvénykönyveket ne a bírói év közepén, hanem annak kezdetén, szeptember 15-én léptessék életbe.

Az Egyesült Államok visszatér az aranyalapra?

Washington. Kábeljelentések szerint az Egyesült-Államok visszatér az arany- valutára, amelyet Roosevelt elnök szék elfoglalásakor felfüggesztett. A kormány határozata kedden este vált ismeretessé. Az amerikai nagybankok örömmel üdvözlik a kormány elhatározását s ezzel kapcsolatban megállapítják, hogy a világ aranykészletének kétharmad része Amerikában van.

A pénzügyminiszter körrendelete a 0.60 százalékos aránylagos illeték alkalmazására vonatkozóan

A pénzügyminiszterium körrendeletet intézett a pénzügyigazgatóságokhoz, amelyek figyelmét felhívta a központi bélyegbizottságnak a 0.60 százalékos aránylagos illeték alkalmazásáról szóló határozatára. Ebben a határozatban a központi bélyegbizottság leszögezi, hogy a bélyegtörvény 5. szakaszának 1. bekezdése értelmében olyan esetekben, amikor adószállításokat vagy leírásokat kérnek, az említett illetéket az egyenes adóknál az elsőfokú kivétési hatóság által megállapított ál-

lami adó után kell számítani.

Az egyenes adók esetében tehát ez az illeték csak az állami adó után számítandó, vagyis ez az illeték nem vonatkozik a pótdadókra is.

A 0.60 százalékos illeték olyan esetekben is fizetendő, amikor a miniszterium bírságengedési engedélvez. Ez az intézkedés azonban nem vonatkozik azon összegekre, amelyek bírságmentesen, az adóamnesztia törvény alapján fizetnek be.

Iparosok figyelmébe!

Az aradi munkakamara ezúton hívja fel az iparosok figyelmét arra, hogy mindazok az iparosok, akik mesterkönyveiket eddig nem váltották ki, haladéktalanul jelentkezzenek mesterkönyveikért, mert az illetékes hatóságok megkezdték az iparosok ellenőrzését és mindazokat, akik mesterkönyvvel nem rendelkeznek, kontárokknak minősítenek és mint ilyeneket megbüntetik. Egyben felszólítja a munkakamara azokat az iparosokat, akik ipar engedélyük érdekében kérvényüket még nem nyújtották be, hogy ezt haladéktalanul tegyék meg, azok pedig, akik a kérvényt már eljuttatták a munkakamarához, ehhez sürgősen mellékeljék a város vezetősége által kibocsátott működési engedélyt, amelyet az egészségügyi bizottság véleményvezése alapján adnak ki.

Az 1000 lejen aluli fizetések után is fizetendő Aradon a cselédadó

A közelmúlt napokban az a hír terjedt el, hogy a pénzügyminiszterium február 11-én távirati körrendeletet intézett a pénzügyigazgatóságokhoz, amelyekkel közölte, hogy az 1000 lejen aluli fizetések után a cselédadó nem fizetendő. Az aradi kivétési pénzügyigazgatóság ezúton közli, hogy Aradon a háztartási alkalmazottak 1000 lejen aluli fizetései is a cselédadó lerovásának kötelezettsége alá esnek. Azok, akik ezzel az adóval hátralékban vannak, február 29-ig, amíg az adóamnesztia érvénybe lép, a hátralékos összeget bírságmentesen fizethetik ki.

= Új tárgyalások kezdődnek a Németországba irányuló élőállat-kivitel ügyében. A Németországba irányuló élőállat-kivitelre vonatkozó szerződés február 29-én jár le. Pénteken Bucurestibe érkezik Goetz N., a német beviteli központ igazgatója, aki a szerződés megújítására vonatkozóan folytat le tárgyalásokat.

= AZ INASOK CSAK SZAKMAI MUNKÁRA HASZNÁLHATÓK. A temesi királyi helytartóság a közelmúltban jelentést tett a munkaügyi miniszternek, amellyel közölte, hogy egyes iparosok az ipartörvény rendelkezéseivel ellentétben házimunkára, valamint egyéb durva munkákra használják fel az inasokat. Ennek a jelentésnek alapján a munkaügyi miniszterium most körrendeletben utasította a munkakamarákat annak szigorú ellenőrzésére, hogy az iparosok kizárólag csak szakmunkára használják fel inasait. Olyan esetekben, amikor megállapítás nyer, hogy az iparos inasát más munkára is használja és a szakmában nem képezi ki, a tanácsszerződést hivatalból felbontják és az iparostól megvonják az inastartás jogát.

A primörök is megsínylik a nagy hideget!

Az abnormális hideg, mely dideregtető állhatatossággal fagyasztja csontkeményre a szántók rögét, nemcsak az őszi vetések sorában okoz károkat, de a primörök és a korai konyhakertészet veteményeit is fenyegeti és beérésüket erősen befolyásolja. A primörök terén az a helyzet, hogy az eddig elvetett vetemények, tekintve, hogy a nagy hideg miatt nem lehetett szellőztetni, felsvurgultak és ugra kell vetni. Fokozza a károsodást, hogy a melegágyak kihűlnek s azokat ujjakkal kell pótolni. A „hidegkárokat” különösen a korai zöldségfélékkel foglalkozó bulgár konyhakertészet érzi meg. Hasonló a helyzet a kertészetben is, ahol az üvegházakban teleltetett növények közül igen sok kipusztult. Ennek egyrészt a la- hiány, másrészt pedig a nagy hideg az oka. Ugy a halottak, mint a teleltető házakban nem tudták kellő hőmérséklettel biztosítani a növények zavartalan fejlődését. — Még a „Cana”, mely növény nem is bír különösebb hőigénnyel, kifagyott. Hasonló sorsra jutott még többféle dísznövény is.

Nagyszámu és igen kitünő

minőségű tenyészállatot jelentettek be a budapesti mezőgazdasági kiállításra

Budapestről jelentik: A március 30—április 7. napjain tartandó országos mezőgazdasági kiállítás tenyészállatcsoportjában a jelentkezői határidőig beérkezett igen nagyszámu bejelentés feloldozása hosszabb időt vett igénybe, így még csak most van alkalom az eredményekről tájékoztatást nyújtani. Az összes tenyészállatcsoportban meghaladják a bejelentések a tervezett kereteket, jelölve annak, hogy a neves nagytenyészetek és a fejlettebb köztenyészetek irányítói is tudják, hogy az országos kiállítás nyújtja a legkedvezőbb alkalmat a kiemelkedően jó minőségű eladó tenyészanyag megfelelő értékesítésére.

Ezért, valamint a várható nagy keresletre való tekintettel olyan elhelyezési lehetőséget igyekszik biztosítani, hogy minél nagyobb számu állatot lehessen bemutatni, mert különösen a köztenyésztés számára a Felvidékről és Kárpátaljáról is előreláthatóan nagy lesz a kereslet.

A vásárolni kívánó gazdák is igen élénken érdeklődnek már, sűrűn tudakozódnak a rendezőségnek a kiállítás várható anyagáról és áráiról. A rendezőség természetesen nemcsak az eladók, hanem a vásárolni szándékozó gazdák érdekeit is kellő figyelemben részesíti és ezért a m. kir. földművelésügyi miniszterium hathatós támogatásával a múlt évhez hasonló sokoldalú és messzeemenő kedvezményeket biztosít, hogy a kiállítás anyagai erejéig mértén mindenki hozzájuthasson a szükséges tenyészállatokhoz.

A vasuti szállításkor a vásárra felszálltásnál 80 százalékos fuvardíjmérséklés van biztosítva, a vásárolt állatok hazaszállítás pedig ingyenesen történik.

Mozgalom a kisipari munkaadók helybeni mozgósítása érdekében

Timisoara. A temestartományi ipari munkaadók céhei közös lépést tettek a temesvári munkakamaránál az ipari munkaadóknak helybeni mozgósítása érdekében, ahogyan az a mezőgazdák esetében is történik. Az érdekeltek céhek részéről rámutatnak arra, hogy a munkakamara eddig még egyetlen lépést sem tett ebben az értelemben. Holott a mezőgazdasági kamara jóformán már be is fejezte az összeíró munkálatait, úgy a traktorvezető mezőgazdákat illetőleg, valamint mindazokkal a kisiparosokkal kapcsolatban, akik szoros összefüggésben állnak a mezőgazdasággal, mint a kovácsok, kéreggyártók stb. Az ipari munkaadók céhek rámutatnak arra, hogy szükséges van az iparosság okszerű elosztására és szakképzettségének elosztására, nehogy a városok és falvak életében fennakadás álljon be.

= A havi 10.000 lejen felüli munkavállalási szerződések után fizetendő az 1 ezrelékes repülőbélyeg-illeték. A nemzeti légügyi alap igazgatósága körrendeletet adott ki, amelyben közli, hogy 1939. április 1-től kezdve mindazon írásos, vagy szóbeli munkavállalási szerződések után, amelyek 10.000 lejen felüli havi fizetésekre vonatkoznak, 1 ezrelék repülőbélyeg-illeték fizetendő. Azon munkavállalási szerződések esetében, melyeket 1939. április 1-e előtt kötöttek, a fenti időpontig az említett illetéket még abban az esetben sem kell leróni, ha a szóbanforgó fizetések a havi 10.000 leit meghaladják.

= Népes küldöttségben kéri az adó mérséklését az odorheai megyefőnöknél. A napokban az egyik községnek népes küldöttsége jelent meg Plesolanu ezredes-megyefőnöknél. Filó Ferenc dr. országgyűlési képviselő vezetésével. A küldöttség elpanaszolta, hogy a községi pótdadónak és más illetékeknek jövő évi kiróását igen magasnak tartja és kérte a megyefőnököt, hogy a költségvetés mérséklését rendelje el. A megyefőnök az előterjesztett panaszt jóindulattal hallgatta meg és uszítást adott a községi előlírárságnak, hogy az előirányzott adókat Maitei főszolgabíró és Filó Ferenc dr. országgyűlési képviselő közbejöttével mérsékelje. Ez a panaszosok kívánságának megfelelően meg is történt s így elálltak a költségvetési előirányzat megjelöléséről.

Legújabb jelentéseink:

Ujabb korosztályokat mozgósítottak Finnországban

Nem sikerült elfoglalni Viipurit a szovjethadserg fennállásának évfordulójára — Kilakoltatják a muzulmán lakosságot a kaukázusi szovjethatár mellől

Helsinkiből jelentik: Csütörtökön reggel újabb felfüggetlések jelentek meg a finn főváros utcáin, amelyekben újabb korosztályokat hívnak fegyverbe. Ezeknek február 28-án kell jelentkezniük. (Rador).

A finn vezérkar csütörtök-estől hivatalos harctéri jelentése a következőket tartalmazza:

— Február 21-én a szovjetcsapatok Kalmi, a Muola-tó és Vuoxi között, valamint a Taipalenál támadásokat kíséreltek meg, de ezeket finn részről visszaverték. Taipalenál az oroszok több mint 2000 embert veszítettek. A Ladoga-tótól északkeletre elfoglaltak a finn csapatok egy ellenséges támaszpontot és számos harcszekeret zsákmányoltak, továbbá megsemmisítettek 200 teherkocsit. A finn légihaderő bombatámadásokat hajtott végre és ezen során 13 orosz bombavevő gépet lelőttek.

Viipuri tartja magát

Helsinkiből jelentik: Pénteken ünnepli a szovjet vörös hadsereg megalapításának 22.ik évfordulóját. Erre a napra a szovjethadserg minden áron el akarja foglalni Viipurit városát, amelytől jelenleg csak 10-15 kilométernyire vannak. Az orosz csapatok két hadoszlopban támadnak és Vorosilov holnap személyesen akar bevonulni a városba, amely Finnország fakivitelének a központja. Reggeltől kezdve az egész karjalai fronton példátlan hevességgel folyik a harc és 150.000 főnyi orosz hadsereg feltétlenül ki akarja erőszakolni a győzelmet. Az utolsó 24 órában az oroszok itt 10.000 halottat veszítettek. A Ladoga-tótól északra tovább folytatják a finnek az orosz hadoszlopok bekerítését.

A Stefani írja, hogy a szovjetparancsnokságnak az a reménye, hogy február 23-ra, a vörös hadsereg alapításának évfordulójára Viipuri város elfoglalását jelenthesi, dugába dől. (Rador).

Fantasztikus hírek magyar önkéntesekről

Budapestről jelentik: Egyes külföldi lapokban Finnországba készülő magyar önkéntesekről különböző fantasztikus hírek jelentek meg. Illetékes helyen kijelentették, hogy a magyar hatóságoknak nincs tudomásuk arról, hogy az országot háborús felszereléssel ellátott olyan egyének hagyták volna el, akik a finn harctérre készülnek. Ha ilyen felszerelt önkéntesek megjelennek a külföldön, úgy azok csakis odaválók lehetnek, mert Magyarországról felszerelten senki sem ment el.

Svéd megtorlás

Stockholmból jelentik: Két svéd helység bombázása következményeként Nygren tábornok, az észak-svédországi csapatok parancsnoka elrendelte a tüzelést minden olyan esetben, amikor idegen repülőgépek jelennek meg Svédország felett. (Rador).

Konstantinápolyból jelentik: A Stefani a Tass hírügynökség cáfolatával kapcsolatban megjegyzi, hogy a szovjet hatóságok elrendelték a muzulmán lakosság kilakoltatását a Kaukázus északi vidékéről. Erre az intézkedésre azért volt szükség, mert a muzulmán lakosság közül igen sokan Törökországba szöktek. A kilakoltatott lakosságot Oroszország belső felé teleptik át. (Rador).

Halálos ítéletek Német-Lengyelországban

Berlin. Az egyik lengyel területen működő különírtóság négy lengyel férfit halálra ítélt, akik a szeptemberi németellenes üldözések során követtek el bűntényeket. Közülük ketten behajoltak egy jómódú német gazdálkodó tanyájára és fegyveres fenyegetésekkel elrabolták a pénzt és ékszereket és magukkal hurcolták a gazdálkodó fiatal fiát, akinek azóta nyomavesztett. A másik ketten pedig magánosok eljén erőszakoskodásokat és rablásokat követtek el.

Angol csatahajók tüntek föl a petsamoi szovjetflotta mellett

London. A londoni esti lapok kopenhágai híradás nyomán közlik, hogy Moszkvában nagy meglepetést váltott ki az a híradás, amely szerint Petsamo környékén angol csatahajók tüntek fel. A szovjetországi hadiflottát a Jeges Tengerre összpontosították és Kuznyecov szovjetországi tengerészeti főparancsnok repülőgépen Moszkvából Murmanszkba utazott. Ezzel szemben angol körökben hangsúlyozzák, hogy az Északi Jeges Tengeren lévő angol és francia csatahajók megjelenése kizárólag az angol-francia-német háborúval áll kapcsolatban és a szövetségeseknek nem esen szándékuk csapatokat finn területen partra szállítani.

„Amerikaiak vére nem fog folyni az európai csatatereken!”

Az amerikai hadügyminiszter feltűnéstkeltő beszéde

London. Woodring, az Egyesült-Államok hadügyminisztere csütörtökön beszédet tartott, amelynek során többek között a következőket mondotta:

— Amennyire befolyásomtól és az Egyesült-Államok kormányától telik, fiajkat

nem fogják vérontásra felhasználni. Roosevelt elnök szintén gyűlöli a háborút és hangsúlyozta, hogy amerikaiak vére nem fog folyni az európai csatatereken. Azt hiszem, hogy képesek leszünk Amerikát kellőképpen elszigetelni.

Rockefeller a finnekért!

New York. Rockefeller 100.000 dollárt adományozott a finnek megsegítésére, alakult amerikai bizottságnak.

Bulgária kiegyezett háborus hitelezőivel

London. A bolgár adósságszolgálatatókrol a múlt héten Londonban befejezett tárgyalásokról közlemény jelent meg, amely szerint egyezmény jött létre, egyrészt a bolgár, másrészt az angol és francia kormányok között. Az egyezményben Bulgária kötelezte magát arra, hogy a folyó éven adósságára kirótt kamatok 40 százalékát fizeti.

Megalakult az új iraki kormány

Bagdad. Muzi Said pasa csütörtökön délelőtt megalakította az új iraki kormányt.

Kémek!

Amszterdam. Gröning-tartományban, nem messzire a német-holland határtól tegnap nagy kémkedési ügyet lepleztek le a hatóságok. Eddig csak hat egyént tartóztattak le, akik között egy külföldi állampolgár. A szervezetnek az egész országra kiterjedő hálózata volt és további letartoztatások várhatók.

A stockholmi törvényszék szintén tegnap tartott tárgyalást három elfogott angol ajátvaló ügyében, akikről a nyomozás megállapította, hogy az Intelligence Service szolgálatában állottak. A vizsgálói megállapításai szerint Svédországot az angol kémservezet egész hálózata árasztotta el.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapították meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetésekre az előre fizetendő

ALKALMAZÁST NYER

Tiszta mindenes szobalányt március 1-re keresünk, Pollák, Str. Gh. Lazar 23. 899

Ügyes, rendez, megbízható szobalányt felvesszünk. Cim a kiadóban.

LAKÁS

Szépen butorozott, különbejáratu szoba fürdőszobahasználattal kiadó. Str. Mocioni No. 6. 915

Kétszobás, vagy egyszoba, előszoba, fürdőszobás lakás konyhával keresek a belvárosban, azonnalra vagy legkésőbb május 1-re. Cimeket „Belváros” jelgére a kiadóba kérek.

Két butorozott szoba, fürdőszoba- és konyahasználattal március 1., vagy 15-re kerestetik. Cimeket a kiadóba.

VÉTEL-ELADÁS

FITA tricotage-részvények eladók. Cim a kiadóban. 914

Vennék 2 garnitúra oxigén-reduktort, pisztolyt és tartályt. Esetleg külön darabokat is. Szgl., Str. Eminescu 13. 907

INGATLAN

Elcsereiném belvárosi, 750.000 lei értékű, 10 százalékot jövedelmező bérházamat 500.000 lei értékű, aránylagosan hasonló jövedelmű házzal. Cim a kiadóban. 835

KÜLÖNFÉLÉK

Zongorát, olcsót, keleti és belöldi szőnyegeket, antik és modern ezüstöt, varrógépet, antik poharakat, antik butort veszünk magas árrban. Zalogcédu-láját olcsón hosszabbítjuk Zalogcédu-láját megvesszük. Vesszünk ezüstöt, stannat és teljes lakásberendezéseket. Lempo, Fischer Elíz-palota.

HATSCHÉK

INGATLANFORGALMI IRODA

Arad, Biv. Carol 46. (Lakás ugyanott)

TELEFON: 26-95

Előnyös ajánlatok:

3.200 ezer: iőtéri üzletes bérház, 600 öf, nagyrészt beépített terület, 12% bito hozam. — 2.300.000: ugyanott renovált, emeletes bérház, jó lakáselosztás. jó jöv. — 2 millió: belvárosi emeletes sarokház, 2x4, 3x3, 3x2, 2x1 sz. parkettás, fürdősz. lakások. — 1.800 ezer: ugyanott emeletes, több üzlet-s raktárhelyiség, garage-ok, 1 hold telek, kedv. fiz. felt. — 1.500 ezer: Ipa-ros Kulturhához közel 5 közepnagy, 2 kis lakás, parkett. — 1.100 ezer: belv. új emeletes, 2 modern összkomfortos, 2 sou.terr. lakás. — 1 millió: Rei. templomnál 2 comp. modern lakás, nagy kert. — 950 ezer: Körutnál, modern, új emeletes sarokbérház, 3 összkomfortos

közepnagy lakás. — 900 ezer: belv. emeletes bérház, mind uccai szobákkal, ösz közművek, nagy front s telek, 10% jöv. — 875 ezer: Catedralai-től mellett 2x3 2x2 sz., mind elő-üirdő-sz., parkettás lakás, jó hozam, kedv. fiz. felt. — 800 ezer: központban részben új üzletes ház, 1x3, 2x2, 4x1 sz. compl. lakás, több kis lakás, kert. — 720 ezer: üzletes sarokház, 3x2 sz. parkett, fürdősz. lakás, több kislakás. — 680 ezer: villanegyedben kertes, összkomfortos. — 600 ezer: Tűzoltóságnál, magasföldsztes 2x2, 1x1 sz. compl. lakás. — 550 ezer: Ligetnél 2 lakásos, üirdősz. lakásokkal, nagy kert. — 500 ezer: Gloriánál, 2x3 2x1 sz. compl. üirdőszobákkal. — 460 ezer: körüti 4 szobás, félemeletes, alapincézett családi ház, nagy beépíthető telek, fiz. felt. — 400 ezer: belvárosi alapincézett, masszív 4-szobás. — 390 ezer: II. kerületben 46 ezer jöv. részben fürdősz. lakások. — 375 ezer: Central-mozinál 4-szobás, fürdősz.-val. — 350 ezer: 1x2 sz. fürdőszobás, 1x1 sz. compl. — 320 ezer: Allomásnál 5 lakásos, kettős telkű átjáróház. — 280 ezer: 3-szobás emeletes új villa. — 260 ezer: üzletes, alapincézett 6 lakásos. — 250 ezer: főúton új 2-szobás, nagy kert. — 220 ezer: külvárosi 3 sz., parkett üirdősz., kert. — 210 ezer: üzletes sarokház, pince, műhely, 2 sz. lakás. — 180 ezer: megállónál 2 s 1 sz. pincével. — 170 ezer: gradisai 2 lakás, kettős telek. — Kölcson betáblázásra. 856